

Vem betalar priset för vinden?

Remissvar
SOU 2023:18

2023-09-08

agenda

INLEDNING
3

AVGRÄNSNINGAR
6

DIREKTIVEN
7

UTREDNINGENS BESKRIVNING AV PARTER
8

GRUNDLAGARNA OCH VÅRA FRI- OCH RÄTTIGHETER
9

SAKÄGARNA
11

PRIVATA NÄRINGSIDKARE SKALL INTE SÄRBEHANDLAS
12

ENKLA TILLÄGG TILL EXISTERANDE LAGFÖRSLAG
13

www.motvindsverige.org
17

Inledning

- Riksföreningen Motvind Sverige – en växande folkrörelse
- Vindkraft är inte förankrat hos folket
 - Folkomröstningar i Sorsele, Malung och Söderhamn
- Politiska beslut utan konsekvensanalyser
- Nuvarande regelsystem är utformade för att främja vindkraft
 - Skattesubventioner
- Medias rapportering handlar om "känslor & oro" istället för hårda fakta som sänkta fastighetsvärden och buller- och hälsoproblem

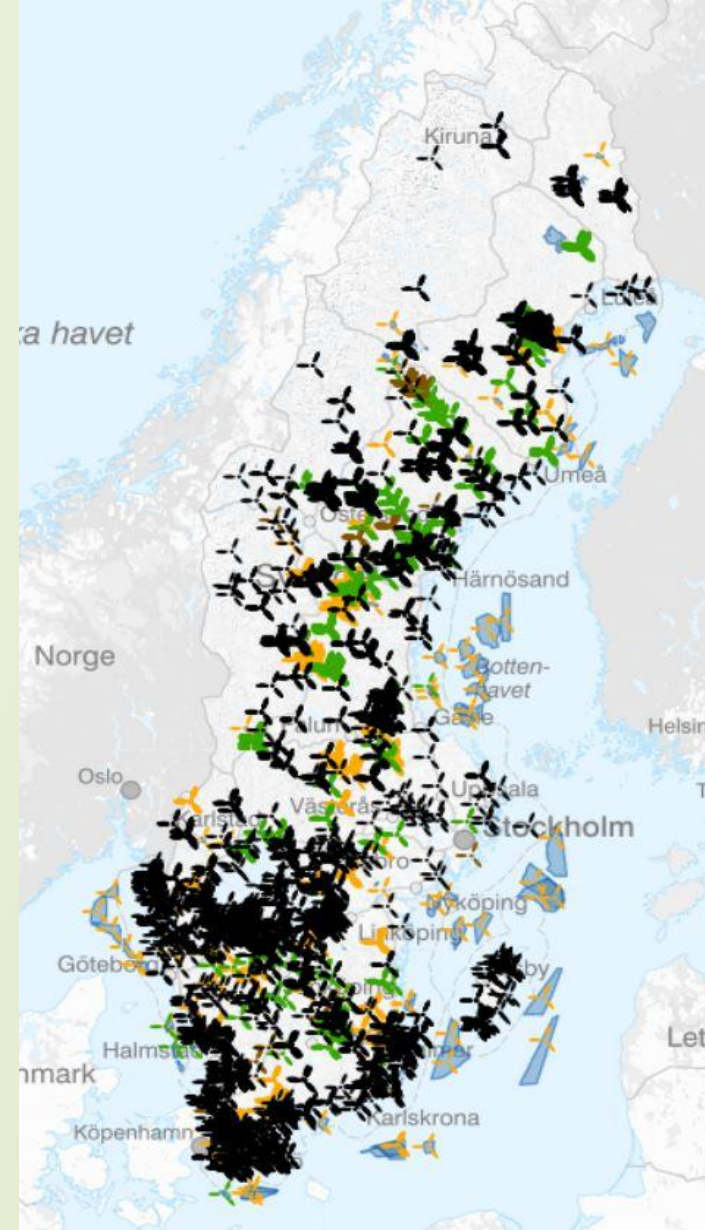
Utredarnas vy jämfört med verkligheten

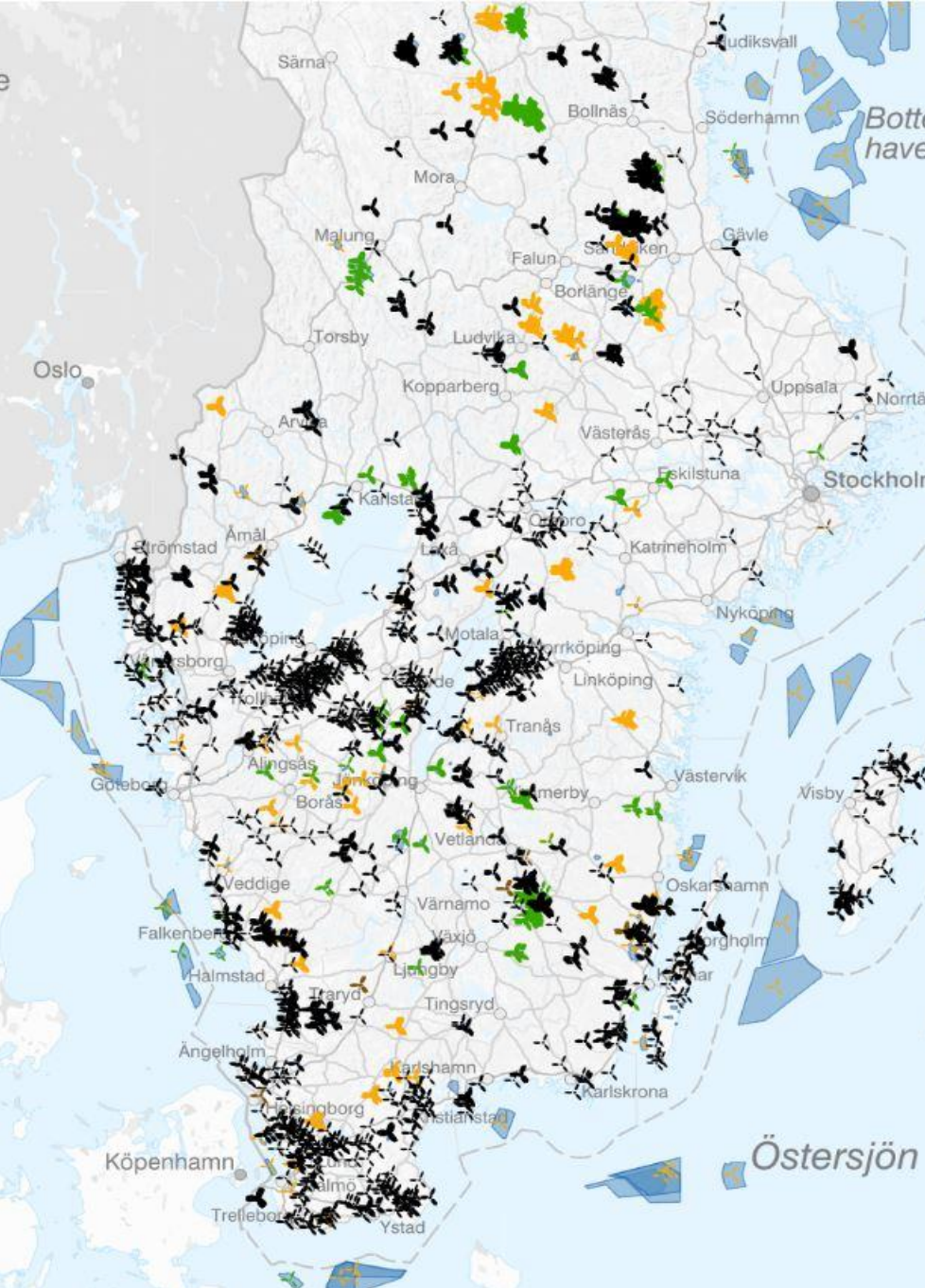

Utredarna har besökt 5 vindindustrier, träffat "närboenden" på 4 platser, och intervjuat 19 kommuner

Det är först när man drabbas som man tvingas sätta sig in i det komplexa ämnet vindkraft

- Människor på landsbygden vittnar om samma problem- förstörd livsmiljö, hälsoproblem och urholkade fastighetsvärden
- De drabbade står ensamma och rättslösa mot en miljardindustri och ignoreras av myndigheter
- Samma exploitörer - olika platser
- Att hitta advokat är väldigt svårt –många byråer är medlemmar i lobbyorganisationen Svensk Vindenergi
- Enorm obalans – ekonomiskt, juridiskt och utrymme i media

5

Vi är inte "NIMBY"s - vi är människor på landsbygden!

Foto: Sven & Görel Willén i Smedjebacken

2023-09-08

Kartan är en snip från Länsstyrelsernas karttjänst "Vindbrukskollen" Stockholm har inte ens en vindbruksplan

Avgränsningar

- Kommunal tillstyrkan är vital del av vår samhällsordning och vi konstaterar kort att det inte finns någon anledning att ändra denna ordning
- Miljöprövning- dess brister och tillkortakommanden ingår ej i remissvaret
- Samrådets bristande demokratiska process ingår ej
- Remissvaret gör ingen ansats att lösa varken tekniska eller energipolitiska frågeställningar

För att lösa ett problem måste det först formuleras korrekt

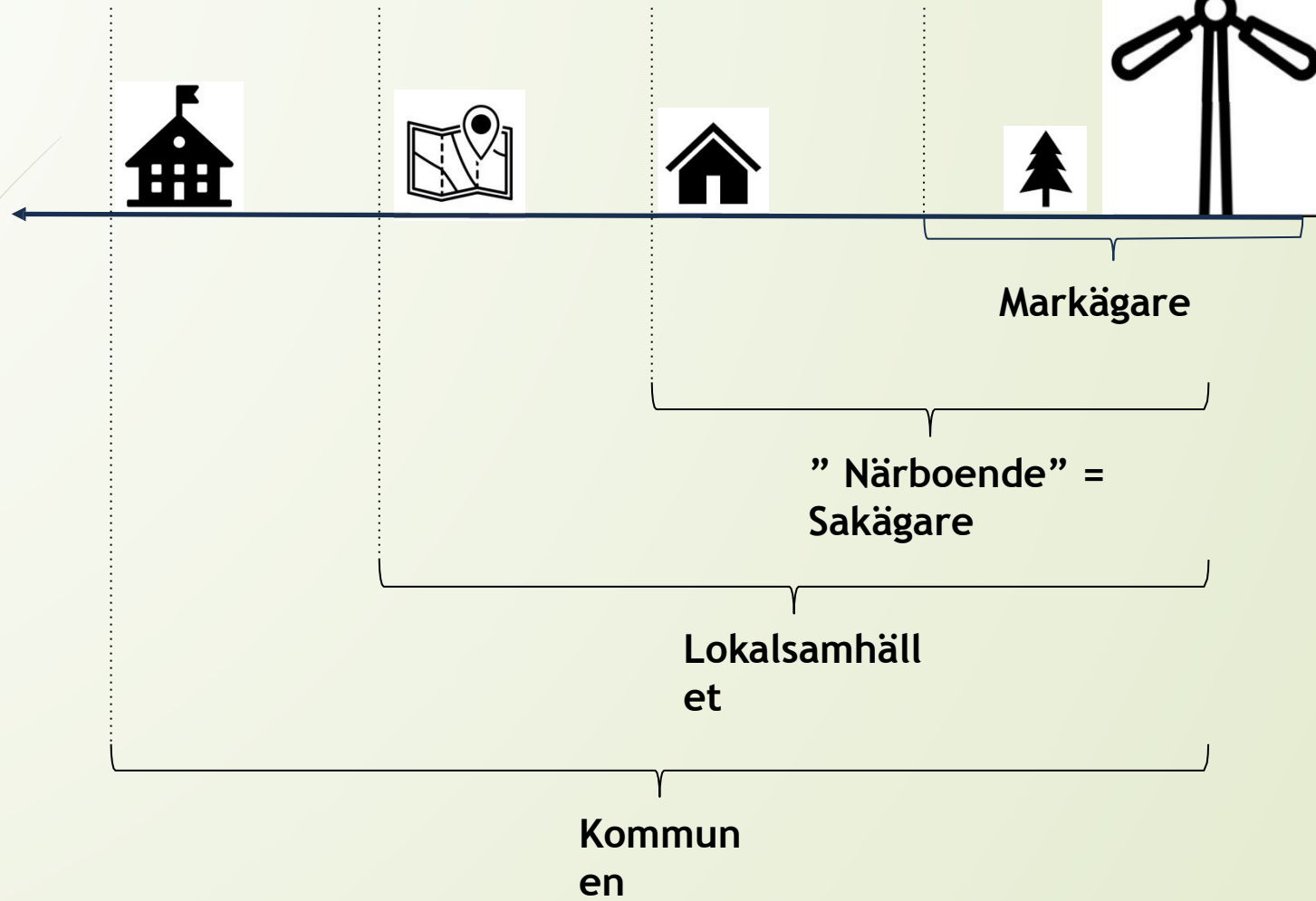
- ❑ Direktivet utgår grundlöst från att "Vindkraften berörs byggas ut"
- ❑ Vi ser fram emot utredningen som svarar på frågan –

Hur ska Sverige få en robust, fossilfri energiförsörjning som möter det framtida behovet?

- ❑ Ska finansieras av verksamhetsutövarna
- ❑ Får ej belasta statens budget
- ❑ Får ej beröra skatteområdet

Givetvis helt riktigt!

Grundlagarna och våra fri och rättigheter

- Grundlagarna innehåller de centrala bestämmelserna för vårt statskick
- Regeringsformen beskriver medborgarnas rättigheter, tillsammans med Europakonventionen och EU-Statgan
- Riksdagen stiftar lagar, grundlagsändring kräver två beslut med riksdagsval däremellan
- **Domstolarna är oberoende av regeringen- helt fundamentalt i en demokrati**

Riksdag

Region

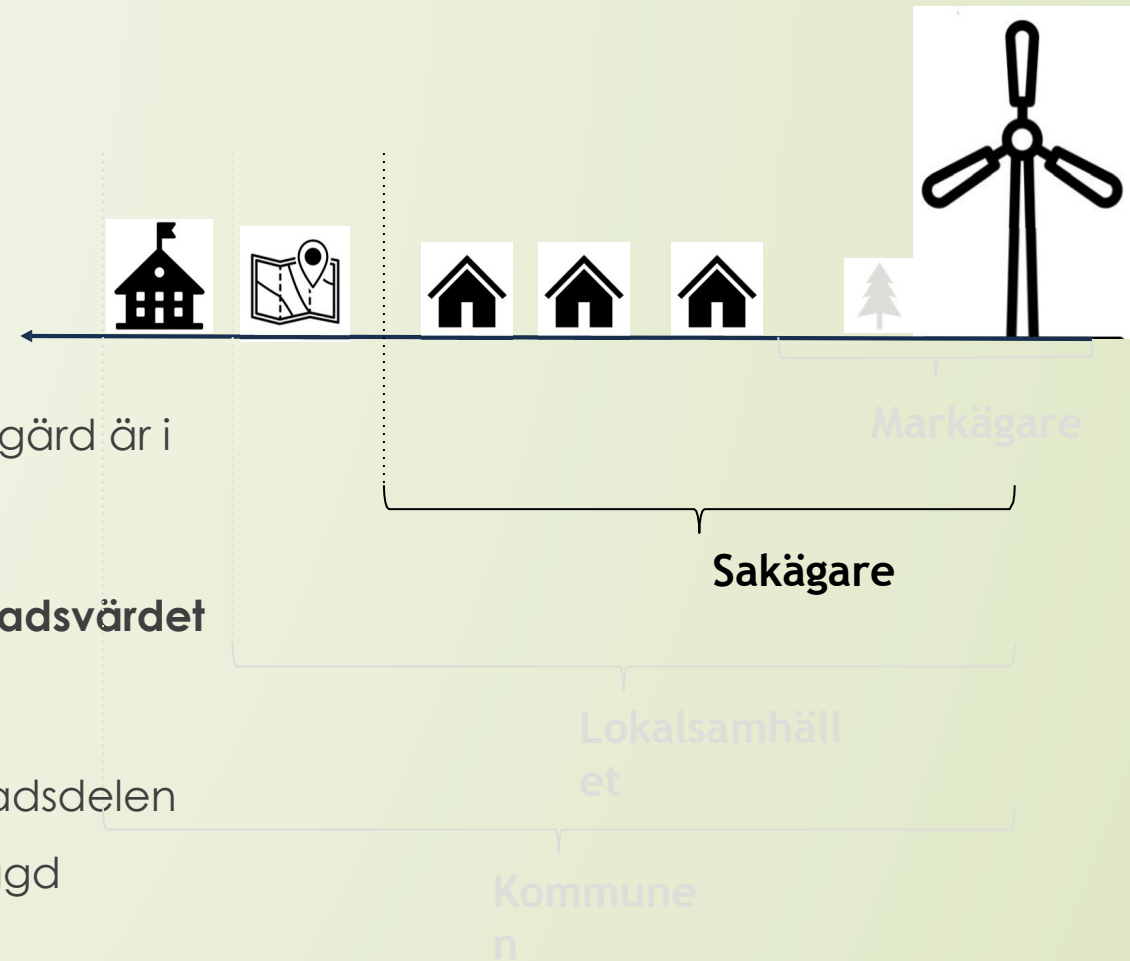
Kommun

Att lokala politiker lyssnar på sina väljare är ett tecken på att demokratin fungerar

- **Lokalsamhället påverkar genom sina förtroendevalda** och genom aktivt deltagande i arbetet med kommunens översiktsplan
- **Kommunen äger rådighet över mark och vattenanvändningen** tillsammans med sina kommuninvånare
- En kommun har ett **helhetsansvar för sina medborgare** ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv, enligt Agenda 2030 mål nr 3 – kortfattat – det ansvar som ingen annan har åvilar kommunen
- Lagen om kommunal energiplanering innebär att det i kommunen ska finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen. Däremot ska en kommun **inte syssla med energiproduktion**

Sakägare

- Väl etablerat begrepp
- **Den som lider skada skall ersättas**
- En skada som är en förutsebar effekt av en åtgärd är i rättslig mening avsiktlig
- Expropriationslagstiftningen = 125 % av **marknadsvärdet** i oskadat skick
- **Hela fastigheten skall ersättas**, inte bara bostadsdelen (ofta är bostaden en mindre del av en bebyggd jordbruksfastighets värde)
- Upp till 40 % värdeminskning vid 2 km
- Värdeminskningen är borta först vid 8 km avstånd

Privata industriföretag skall inte särbehandlas

- Energiproduktion är inte altruistisk
- Energimarknaden är privatiserad, precis som t ex matproduktionen
- Utredningens utgångspunkt att vilja "behålla investerarintresset" har inget egenvärde – **den skada som vållas skall ersättas**
- Vindindustrins vinstmarginaler får aldrig övertriumfa skadelidandes ersättning
- Om vindindustrin inte kan bära sina egna kostnader har den ingen funktion som energikälla

Ny lagstiftning skall alltid undvikas

Bakgrund

- I första hand skall alltid gällande lagstiftning tillämpas
- Nuvarande regeringsform från 1809, föregående från 1634
- Äldre jordabalken från 1734 levde kvar till 1970
- Tryckfrihetsförordningen från 1766

Dagens situation

- Sakägares civila rättigheter kränks genom att värdet på egendom sänks på grund av att markanvändningen på näraliggande fastighet ändras
- Drabbade har inte tillgång till något rättsmedel
- Drabbade kan inte föra sin talan vid en opartisk domstol inom skälig tid

Enkla tillägg till miljöbalken*

- MKB ska innefatta påverkan på materiella tillgångar för alla berörda sakägare (dvs de som kan komma lida skada)
- Sakägare skall ersättas av verksamhetsutövaren med ett belopp som motsvarar den minskning av fastighetsvärdet som etableringen orsakar på sakägarens fastighet
- En fastighet som är belägen ett vindkraftverk närmare än tio gånger verkets totalhöjd skall alltid anses vara onyttig för ägaren

Retroaktivitet

- Utredningen föreslår att nya regler för inlösen av fastigheter ska gälla för alla exploateringar efter 31 maj 2023
- Givetvis skall **ALLA skadelidande behandlas likvärdigt** vilket innebär full retroaktivitet för de som redan lider skada
- Värdering av fastigheter är en väl etablerad vetenskap
- Enbart den skadelidande själv kan avgöra om huset är tjänligt som bostad eller inte

Ett anständigt samhälle kräver en anständig rättsordning

- De förslag som "Värdet av vinden" levererar svarar inte mot det kravet
- Den nuvarande ordningen präglas av vindindustrins **totala brist på respekt för andra människors egendom** och är inte förenlig med rättstatens principer
- Utredningens författningsförslag skall inte leda till ny lagstiftning
- Alla skadelidande skall behandlas likvärdigt – full retroaktivitet ska gälla
- I avvaktan på att rättighetsfrågorna utreds bör inga nya vindkraftsexploateringar komma till stånd

17

info@motvindsverige.org